

Ministerie van Justitie
Directie Wetgeving
Sector Privaatrecht
Postbus 20301
2500 EH Den Haag

Hein van der Ree | directievoorzitter

Datum: 30 september 2010

Onze ref.: HvdR/ks/081.10

Doorkiesnr.: (023) 799 7500

E-mail: hein.van.der.ree@bumastemra.nl

Subject: Inbreng Buma/Stemra consultatie auteurscontractenrecht

Geachte mevrouw, meneer,

Buma/Stemra dringt er op aan bij de toekomstige wettelijke regeling van het auteurscontractenrecht ten aanzien van twee punten een uitzondering te maken voor collectieve beheersorganisaties (CBOs) zoals Buma/Stemra.

Het zou voor onze dienstverlening aan aangeslotenen en gebruikers een zeer zorgwekkende ontwikkeling zijn wanneer

- a) de gangbare overdracht van rechten vervangen zou moeten worden door een tijdelijke exclusieve licentie of een niet-exclusieve licentie; of
- b) de overdracht c.q. (exclusieve) licentieverlening van toekomstige werken niet, of niet in dezelfde mate meer mogelijk zou zijn.

Beide veranderingen zouden een verzwakking betekenen van de primaire doelstelling van Buma/Stemra om vanuit een collectieve basis een optimale, en voor gebruikers zo doeltreffend mogelijke behartiging te realiseren van de belangen van onze aangeslotenen.

Mede gezien het feit dat er bij de opstellers van het voorontwerp kennelijk ook gedacht wordt aan de mogelijkheid van een uitzondering voor CBOs zoals Buma/Stemra gaan we hieronder uitgebreid in op de redenen waarom die uitzondering er inderdaad moet komen.

#

Blijkens het voorontwerp beoogt de wetgever de (onderhandelings)positie van de auteur/ uitvoerende te versterken in diens relatie met "de exploitant". Wij plaatsen hierbij de volgende kanttekeningen:

- Een CBO zoals Buma/Stemra kan niet worden gelijkgesteld met exploitanten zoals audio- of filmproducenten, omroepen, uitgevers van muziek of geschriften, of producenten van multimedia producten.

Buma/Stemra T +31 (0)23 799 75 01
Siriusdreef 22-28 F +31 (0)23 799 77 05
Postbus 3080 info@bumastemra.nl
2130 KB Hoofddorp www.bumastemra.nl

- De auteur schakelt Buma/Stemra in om behulpzaam te zijn bij de inkomensvorming, en bij de handhaving van diens rechten ten opzichte van de gebruikers van deze rechten. Buma/Stemra draagt al het netto voordeel uit de exploitatie van de rechten af aan de rechthebbenden.
- Buma/Stemra heeft, anders dan de overgrote meerderheid van exploitanten in de werkelijke zin, geen enkel zelfstandig economisch belang bij de exploitatie.
- Wettelijke versterking van de (onderhandelings)positie van de auteur terzake van diens relatie met Buma/Stemra is niet relevant. Samen met andere rechthebbenden bepaalt de auteur zelf de doelstelling van en de randvoorwaarden voor de collectieve exploitatie, neer te leggen in statuten en reglementen. De voorwaarden zijn gelijk voor alle betrokken rechthebbenden. Deze gelijkheid is een bijzonder aandachtspunt in het wettelijke overheidstoezicht (vergelijk bijvoorbeeld artikel 2, tweede lid van de Wet toezicht collectieve beheersorganisaties auteurs- en naburige rechten (2003)).

Omdat collectief beheer in veel gevallen de optimale exploitatiebasis is (zoals bij muziek) brengt overdracht aan Buma/Stemra per definitie geen verzwakking van de rechtspositie van de auteur met zich mee.

#

De volledige overdracht, inclusief de volledige overdracht van toekomstige werken, is volgens Europees (mededingings)recht een te billijken methode om een zo efficiënt mogelijke exploitatie te realiseren voor de betrokken rechthebbenden en om de situatie voor gebruikers van de rechten zo duidelijk en gemakkelijk mogelijk te laten zijn.

Hierbij zij direct aangetekend dat een volledige overdracht geenszins betekent dat bevoegdheden van de overdragende rechthebbende “op slot zijn gezet”. Goed de belangen van het betrokken individu afwegend tegen de belangen van diens collega-rechthebbenden kan Buma/Stemra uitzonderingen toestaan op de overdracht. Men kan hierbij denken aan territoriale beperkingen, of reserveringen ten aanzien van bepaalde exploitatievormen. Publicatie onder een Creative Commons licentie binnen het kader van de pilot tussen Creative Commons Nederland en onze organisatie is een ander voorbeeld.

#

In de relatie tussen de auteur en Buma/Stemra kan het een fors verschil uitmaken of rechten worden overgedragen, of slechts in (exclusieve) licentie worden gegeven, en of de overdracht van toekomstige werken beperkt wordt, of helemaal niet mogelijk is.

Wij nodigen u graag uit bijvoorbeeld aan de volgende aspecten te denken:

- De volledige overdracht van rechten op bestaande en toekomstige werken creëert een duidelijke eigendomsverhouding, waarbij zowel de auteur als de gebruiker gebaat zijn. Wat de auteur niet heeft, kan hij ook niet gedwongen worden weg te geven. Deze collectieve bescherming vrijwaart de auteur in beginsel van pogingen van de kant van de gebruikers om de collectieve exploitatie te ontduiken, en via de veelal zwakkere schakel van de individuele auteur gunstiger tarieven en andere condities te realiseren voor het gebruik van het desbetreffende werk.
- De (exclusieve) licentie heeft geen derdenwerking, de totale overdracht wel. De overdracht verkleint bijvoorbeeld het risico dat twee partijen zich erop beroepen bevoegd te zijn om licenties te verlenen en vergoedingen daarvoor te claimen – hetgeen er in de meeste gevallen toe zal leiden dat de gebruiker maar even helemaal niets betaalt. Maar natuurlijk zijn er ook andere gevolgen van het ontbreken van derdenwerking.

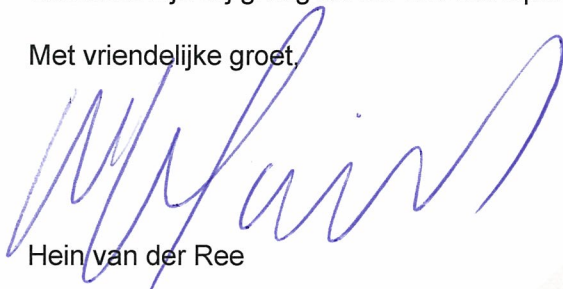
- Sinds het Nebula-arrest uit 2006 lijkt het zeker te zijn dat ingeval van licenties Buma/Stemra met lege handen staat ten aanzien van de werken van een auteur wiens faillissement is uitgesproken. Vooral wanneer de desbetreffende werken substantieel bijdragen aan de incasso ondervinden alle rechthebbenden nadeel van het feit dat de werken slechts (exclusief) in licentie zijn gegeven.
- Als nieuwe werken stuk voor stuk aan de bestaande (exclusieve) licentie moeten worden toegevoegd – of apart in licentie moeten worden gegeven – staat het als een paal boven water dat de licentieverlening met enige regelmaat wordt vergeten. De auteur is in de eerste plaats met zijn muziek, schrijf- of beeldende kunst etc bezig, niet met de administratie van zijn rechten. Het lijkt niet waarschijnlijk dat een automatische licentieverlening (ook voor toekomstige werken) contractueel mag worden afgesproken. Het risico is aanwezig dat nieuwe werken blijven hangen tussen Buma/Stemra en de rechthebbende terwijl er wel al gebruik plaatsvindt. Hieruit kan een reeks van conflictueuze situaties ontstaan die het collectieve beheer ernstig bemoeilijken.
- Waar met betrekking tot een aantal bevoegdheden deze door de overdracht vanzelf aan Buma/Stemra toekomen vergen zij een minutieuze selectie en verwoording in de licentieovereenkomst. Men kan hierbij denken aan zaken zoals procesvolmacht, beslaglegging en verpanding.
- Gebruikers zijn er in veel gevallen mee gediend een blanket license te verkrijgen van Buma/Stemra. Zonder overdracht, of zonder overdracht van toekomstige werken, is er minder zekerheid voor de gebruiker ten aanzien van de effectiviteit en dekking van de blanket license.

Hoewel wij bepaald nog niet alle consequenties van de switch van overdracht naar exclusieve licentie op een rijtje hebben gezet geven bovenstaande voorbeelden naar ons idee al voldoende aan dat er een groot risico bestaat dat de slagvaardigheid en flexibiliteit van Buma/Stemra zullen verminderen, en in een aantal gevallen de rechtsonzekerheid zal toenemen.

Het zou een goede zaak zijn wanneer u ten aanzien van de hier besproken twee onderwerpen een uitzondering maakt, uiteraard voorzover zij in het definitieve wetsvoorstel gehandhaafd blijven.

Uiteraard zijn wij graag bereid ons standpunt verder toe te lichten.

Met vriendelijke groet,

Hein van der Ree